

Socialförvaltningen
Tjänsteskrivelse till socialnämnden

Datum:
2025-12-04

Diarienummer:
SCN-2022-00875

Handläggare:
Ola Jeremiasen

Uppsägning av samverkansavtal avseende Intensiv Kontextuell Behandling (IKB)

Förslag till beslut

Socialnämnden beslutar

1. **att** säga upp samverkansavtalet avseende Intensiv Kontextuell Behandling (IKB) med Region Uppsala och Heby, Knivsta, Tierp, Enköping, Håbo och Östhammars kommun.

Ärendet

Intensiv Kontextuell Behandling (IKB) Uppsala län är en integrerad individ- och familjebehandlingsmodell driven i samverkan mellan socialtjänst och barn- och ungdomspsykiatri. IKB-teamet består av behandlare som arbetar parallellt med familjebehandling och individualbehandling. Målgruppen är ungdomar med självskadebeteende och hög risk för suicid. Via länets socialchefsnätverk har kommunerna fört dialog med Region Uppsala om verksamhetens innehåll och effekt. Dialogen har medfört att samtliga kommuner gör bedömningen att avtalet bör sägas upp från och med 2027-01-01.

Beredning

Ärendet har beretts i länets socialchefsnätverk och i dialog med Region Uppsala.

Föredragning

Bakgrund

I Uppsala län startades IKB år 2008 genom att de åtta huvudmännen gemensamt finansierade en verksamhet som organisatoriskt drevs av regionen (landstinget). År 2021 framförde flera kommuner att de inte längre ville finansiera verksamheten i sin dåvarande form. De orsaker som angavs var bland annat att regionen ensam styrde

teamet samt att den verksamhet som de facto bedrevs föll under de arbetsuppgifter regionen ansvarar för. År 2022 gjordes en nystart som innebar att kommunerna gemensamt skulle anställa tre familjebehandlare och en samordnare medan regionen fortsatt skulle vara arbetsgivare för individualbehandlarna. De kommunala medarbetarna placerades organisatoriskt på Gottsunda familjeenhet vilket innebär att Uppsala kommun är arbetsgivare. Totalkostnaden för de kommunala medarbetarna uppgår till cirka 4 miljoner kronor, och de deltagande kommunerna betalar utifrån antal invånare. Den del av totalkostnaden som betalas av socialnämnden i Uppsala kommun uppgår till drygt 2 miljoner kronor.

Nuläge

Under våren 2025 framförde flera kommuner att de hade för avsikt att dra sig ur IKB. Orsakerna som angavs var bland annat att de sällan använde IKB. Vissa kommuner har inte remitterat en enda ungdom senaste året. De kommuner som har remitterat ungdomar anser att IKB blir en slags dubbelarbete eftersom kommunernas egna familjebehandlare arbetar parallellt med familjebehandlarna i IKB.

Inom tjänsteledning HSVO finns ett VIS-dokument som styr hur regionen och länets kommuner ska agera när en eller flera huvudmän vill lämna en gemensamt driven och finansierad verksamhet. VIS-dokumentet stadgar att en risk- och konsekvensanalys ska genomföras om någon part överväger att säga upp avtalet. En risk- och konsekvensanalys hölls den 5 november 2025 där regionen och de sju berörda kommunerna deltog.

Regionen framförde under risk- och konsekvensanalysen att det finns risk för att samverkan kan försämrats mellan huvudmännen, samt att det därmed finns en viss risk för att IKB:s målgrupp får en mindre samordnad vård, om IKB läggs ned. Regionens sades vidare att det inte är aktuellt att driva IKB i sin nuvarande form om endast en eller ett par av länets kommuner deltar. Orsaken är att regionen är skyldig att ge jämlik vård till länets invånare oavsett i vilken kommun de bor. Kommunerna framförde att de redan idag har egen kompetens inom sina familjeenheter att möta målgruppens behov, och att de därför inte bedömer att målgruppen kommer att drabbas.

Efter risk- och konsekvensanalysen har Enköping, Heby, Tierp, Håbo, Knivsta och Östhammar meddelat att de kommer att säga upp avtalet under december 2025. Avtalet stadgar att uppsägningstiden är ett år. IKB kommer därför att drivas som vanligt under 2026, och den 1 januari 2027 kommer IKB att upphöra.

Från och med 1 januari 2027 måste Socialförvaltningen i Uppsala kommun kunna erbjuda stöd till de ungdomar och familjer som IKB har stöttat. Socialförvaltningen i Uppsala kommun har under det senaste året (1 oktober 2024 – 1 oktober 2025) skickat åtta remisser till IKB-teamet, varav fem har antagits och därmed behandlats av IKB. Det är därmed relativt få ungdomar och familjer som förvaltningen kommer att behöva ge det stöd som IKB idag erbjuder. Förvaltningens bedömning är att det kan göras genom att använda de medel som idag avsätts för IKB. I de fall målgruppen behöver stöd från regionen planeras det utifrån individuella behov i samband med en samordnad individuell plan (SIP). SIP är ett dokument och ett verktyg för samverkan, som ger en samlad beskrivning av individens pågående och planerade vård- och omsorgsinsatser. SIP ska ge en helhetsbild och förenklar för berörda som snabbt kan få en översikt av alla pågående insatser. SIP syftar till att skapa delaktighet och trygghet för individen. Den ska utgå från vad som är viktigt för individen och vara individens plan.

Förvaltningen föreslår därmed att nämnden säger upp avtalet avseende Intensiv Kontextuell Behandling (IKB) med Region Uppsala och Heby, Knivsta, Tierp, Enköping, Håbo och Östhammars kommun.

Barnkonsekvensanalys

Beslutet påverkar barn. Barn som ingår i målgruppen kommer fortsättningsvis att få stöd från socialnämnden via andra insatser. I de fall målgruppen behöver stöd från regionen planeras det utifrån individuella behov i samband med en samordnad individuell plan (SIP).

Ekonomiska konsekvenser

Beslutet får inga ekonomiska konsekvenser då summan som socialnämnden använder till IKB kommer att finansiera andra insatser för målgruppen.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse, daterad 4 december 2025
- Bilaga 1, Samverkansavtal IKB.

Socialförvaltningen

Tomas Odin
Förvaltningsdirektör

Samverkansavtal IKB

Gäller från och med 2023-01-01

Innehållsförteckning

1 § AVTALSPARTER.....	1
2 § DEFINITION AV VERKSAMHET.....	1
3 § SAMVERKANDE VERKSAMHETER.....	1
4 § MÅL OCH INRIKTNING	1
5 § MÅLGRUPP.....	1
6 § SEKRETESS	2
7 § LEDNING OCH SAMORDNING	2
8 § KOMPETENS OCH UTBILDNING.....	2
9 § HANDLEDNING	3
10 § EKONOMI OCH RESURSER.....	4
11 § ANSVAR	4
12 § UPPFÖLJNING OCH UTVÄRDERING	4
13 § BROTT MOT AVTAL.....	4
14 § AVTALSPERIOD	4
15 § AVTALSVILLKOR.....	4
16 § UNDERSKRIFTER	5
BILAGA 1. KOSTNAD- OCH RESURSSPECIFIKATIONER	1

1 § AVTALSPARTER

Enköpings kommun: Socialnämnden

Heby kommun: Vård- och omsorgsnämnden

Håbo kommun: Socialnämnden

Knivsta kommun: Socialnämnden

Tierps kommun: Individ- och familjeomsorg

Uppsala kommun: Socialnämnden

Östhammars kommun: Omsorgsnämnden

Region Uppsala: Sjukhusstyrelsen

2 § DEFINITION AV VERKSAMHET

Intensiv Kontextuell Behandling (IKB) Uppsala län, – en integrerad individ- och familjebehandlingsmodell driven i samverkan mellan socialtjänst och barn- och ungdomspsykiatri.

3 § SAMVERKANDE VERKSAMHETER

Samverkande verksamheter inom ramen för avtalet är barn- och ungdomspsykiatrins (BUP) öppenvård och socialtjänstens myndighetsutövande enheter.

Med samverkan avses i avtalet att genom en gemensam integrerad behandlingsmodell behandla ungdomar mellan 13-18 med självskadebeteende och/eller suicidnära beteenden och deras familjer. Modellen integrerar de två behandlingsmetoderna Funktionell Familjeterapi (FFT) och Dialektisk Beteendeterapi (DBT) och har en egen behandlingsmanual som är sammanställd 2016. I teamet samlas kompetens från socialtjänst och barn- och ungdomspsykiatri. Samarbetet har ett integrerat familj- och barn/ungdomsperspektiv i centrum.

Samverkan utgörs ett team. Kopplat till team finns en arbetsgrupp bestående av teammedarbetarnas närmsta chefer. Arbetsgruppernas syfte är att löpande hantera problem som uppstår samt att driva kvalitetsutveckling av verksamheten genom ett systematiskt analysarbete av exempelvis avvikelser, synpunkter och klagomål samt egenkontroll och intern granskning. Arbetsgruppen ska kontinuerligt återrapportera verksamheternas arbete till IKB styrgrupp (se §7).

4 § MÅL OCH INRIKTNING

Målet är att erbjuda en sammanhållen och specialiserad vård och behandling för ungdomar med självskadebeteende och deras familjer. Syftet är att vara ett alternativ till kostsamma placeringar på behandlingshem eller inläggningar inom psykiatrisk slutenvård.

5 § MÅLGRUPP

Målgruppen för IKB definieras enligt ett antal uppställda kriterier:

- Ålder 11-18
- Självskada/suicidalitet
- Utebliven effekt av tidigare behandling
- Risk för inläggning/placering

Exklusionskriterier

Otillräcklig förmåga till kommunikation hos ungdomen beroende på till exempel:

- Autism
- IF
- Missbruk
- Omfattande ätstörningar
- Psykos

Förfrågan som inkommer till IKB kan nekas om följande gäller:

- Ungdomen inte är ett prioriterat ärende inom båda huvudmännen.
- Det finns en annan planering för ungdomen inom någon av verksamheterna.
- Socialtjänsten bedömer att det inte finns förutsättningar för familjebehandling.
- Vårdnadshavare samtycker inte till behandlingen.

6 § SEKRETESS

Mellan samverkande parter gäller sekretess i enlighet med gällande lagstiftning. Den huvudman som skickar förfrågan till teamet behöver också ett skriftligt samtycke om att bryta sekretess mellan huvudmännen.

7 § LEDNING OCH SAMORDNING

Kopplat till IKB ska det finnas en styrgrupp. Arbetsgruppen (se § 3) ska kontinuerligt återsrapportera verksamheternas arbete till styrgruppen i syfte att utveckla och eventuellt justera verksamheten och/eller förutsättningar för den. Styrgruppen består av representanter från samtliga avtalsparter (se 1 §).

Det ska finnas en samordnare i teamet. Samordnaren deltar i styr- och arbetsgrupper. Samtliga kommuner har en kontaktperson för samordnaren. Samordnaren ska ha löpande kontakt med de övriga kommuner som ingår i teamet samt med Regionens platschef i teamet.

Det ska finnas en platschef från Region Uppsala. Platschefen är arbetsgivare för individualbehandlingarna. Familjebehandlingarna och samordnaren har Uppsala Kommun som arbetsgivare med enhetschef från socialförvaltningen. Rekrytering av ny personal sker i samråd mellan parterna.

8 § KOMPETENS OCH UTBILDNING

Samordnare:

Grundutbildning; psykolog eller socionom

► Kvalifikationer

- *Klinisk erfarenhet minst 5 år*
- *Erfarenhet av samordningsuppdrag inom eller mellan verksamhet*
- *Grundläggande psykoterapiutbildning (steg1)*

► *Meriterande:*

- *Erfarenhet att ha arbetat i nära samverkan mellan kommun/region*
- *Psykoteraeututbildning (steg 2)*
- *Specialistutbildning*

Familjebehandlare:

Grundutbildning: högskoleutbildning inom vård/socialt arbete ex Socionom, psykolog, sjuksköterska

► *Kvalifikationer:*

- *Klinisk erfarenhet 3 år.*
- *Grundläggande psykoterapiutbildning (steg1)*
- *FFT-certifierad*
- *Grundläggande teoretisk utbildning i DBT*

Individualbehandlare:

Grundutbildning: högskoleutbildning ex Socionom, psykolog, sjuksköterska

► *Kvalifikationer:*

- *Klinisk erfarenhet 3 år.*
- *Grundläggande psykoterapiutbildning (steg1)*
- *DBT- utbildning*
- *Grundläggande teoretisk utbildning i FFT*

9 § HANDLEDNING

I IKBs arbetsmodell ingår två handledningar, en med bas i DBT och en med bas FFT. Individualbehandlare och familjebehandlare går i båda handledningarna. Region Uppsala ombesörjer och bekostar den handledning som har sin grund i DBT och Uppsala kommun ombesörjer och bekostar den med grund i FFT.

10 § EKONOMI OCH RESURSER

Kostnader och resursspecifikation för IKB specificeras i tabell 1 och tabell 3, se bilaga 1. Fördelningen av kostnaderna mellan kommunerna specificeras i tabell 2, bilaga 1.

11 § ANSVAR

Respektive avtalspart deltar i IKBs verksamhet enligt fastställt avtal.

Region Uppsala och kommunerna åtar sig att följa för verksamheten relevanta styrdokument (lagar, riktlinjer, överenskommelser, och rutiner).

12 § UPPFÖLJNING OCH UTVÄRDERING

Verksamheten ska följas upp en gång per år och därutöver vid behov enligt beskrivning riktlinje i ViS.¹

Styrgruppen ansvarar för uppföljning av verksamheten. Uppföljningen syftar till att skapa en grund för gemensam utveckling av verksamheten. Uppföljningen syftar också till att granska om parterna uppfyller sina åtaganden enligt detta avtal samt om avtalet på ett tillräckligt tydligt sätt reglerar parternas respektive åtaganden.

13 § BROTT MOT AVTAL

Uppkomna tvister ska lösas mellan berörda parter på lokal nivå och via ansvariga tjänstepersoner hos respektive huvudman (Region Uppsala samt berörd/berörda kommun).

Kvarstående oklarheter om tolkning av avtalet lyfts till kommunernas och Region Uppsalas gemensamma politiska samråd.

14 § AVTALSPERIOD

Avtalet gäller från 2023-01-01 – 2025-12-31. Avtalet förlängs därefter ett år i taget om inte parterna skriftligen säger upp avtalet. Uppsägningstid ett år.

15 § AVTALSVILLKOR

Detta avtal gäller under förutsättning att det godkänns av samtliga avtalsparter. Vid väsentligt ändrade förutsättningar ska var och en av parterna ha rätt att skriftligen begära omförhandling av avtalet.

¹ ViS - Vård i Samverkan, Principer för samverkan, avtal, överenskommelser,

16 § UNDERSKRIFTER

Avtalet är upprättat i lika många exemplar som samverkande parter.

För Region Uppsala

Ort [ange ort] den [åååå-mm-dd]

Namnförtydligande
Marianne von Rooijen
Sjukhusdirektör Akademiska sjukhuset

För Östhammars kommun

Ort [ange ort] den [åååå-mm-dd]

Namnförtydligande
Lina Edlund
Sektorchef sektor Omsorg

För Heby kommun

Ort [ange ort] den [åååå-mm-dd]

Namnförtydligande
Åsa Johansson
Förvaltningschef

För Håbo kommun

Ort [ange ort] den [åååå-mm-dd]

Namnförtydligande
Erik Johansson
Förvaltningschef Socialförvaltningen

För Knivsta kommun

Ort [ange ort] den [åååå-mm-dd]

Namnförtydligande
Catrin Josephsson
Socialchef Vård- och omsorgskontoret

För Tierps kommun

Ort [ange ort] den [åååå-mm-dd]

Namnförtydligande
Mikael Sjöberg
Verksamhetschef Individ- och familjeomsorg

För Uppsala kommun

Ort [ange ort] den [åååå-mm-dd]

Namnförtydligande
Tomas Odin
Förvaltningsdirektör Socialförvaltningen

För Enköpings kommun

Ort [ange ort] den [åååå-mm-dd]

Namnförtydligande
Jonas Boman
Socialchef Socialförvaltningen

BILAGA 1. KOSTNAD- OCH RESURSSPECIFIKATIONER**Tabell 1. Kostnadsspecifikation för Team Uppsala kommun**

Kommunernas del av IKB	
Resurs	Kostnad
Familjebehandlare 3	2 625 000
Samordnare	875 000
Enhetschef 10 %	87 000
Arbetsplatskostnad	250 000
Personalsociala kostnader (utbildning, intern representation, rehab osv.) 1 st medarbetare	Ingår i lönekostnad
Bil (2 st)	96 000
Handledningskostnader	50 000
Kostnad helår	3 983 000
Kostnad per månad	331 917

Tabell 2. Ekonomisk fördelning baserat på befolkningsmängd för Team Uppsala kommun

Kommun	Antal invånare	Fördelning	Fördelning kostnad
Uppsala	237 596	62,7%	2 445 953
Östhammar	22 364	5,8%	231 169
Tierp	21 485	5,6%	222 083
Knivsta	19 818	5,1%	204 852
Heby	14 303	3,7%	147 845
Enköping	47 287	12,3%	488 790
Håbo	22 474	5,8%	232 306
S:a	385 327	100%	3 983 000

Tabell 3. Resursspecifikation VO psykiatri för Team Uppsala kommun

Region Uppsalas del av IKB	
Resurser	Heltidstjänst
Individualbehandlare 3 st	
Avdelningschef 30 %	
Summa heltidstjänster	

Elektroniska underskrifter

Det här dokumentet har skrivits under elektroniskt av en eller flera personer

Detta dokument med sina elektroniska underskrifter gäller som självständig handling och uppfyller krav på avancerade elektroniska underskrifter enligt eIDAS-förordningen. Varje underskrift kan valideras med en PDF-läsare med stöd för signaturvalidering eller via valideringstjänsten på sign.uppsala.se. Där återfinns även information om hur du installerar det utfärdarcertifikat som krävs för att PDF-läsaren ska kunna validera alla delar av underskriften.

Om dokumentet skrivs ut på papper, eller om dokumentet 'skrivs ut' till ett nytt PDF-dokument, följer de elektroniska underskrifterna inte med. Endast det elektroniskt underskrivna originaldokumentet går att validera.

Underskrift 8

Namn: Erik Johansson
Identifieringsmetod: E-legitimation
Organisation: Håbo kommun
Befattning: Socialchef
Datum och tid: 2023-03-09 16:24:41 GMT+01:00
Transaktions-ID: 9c08233adb7b40bfa1d65c4477cc0c73